

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 22. 04. 2024 року

Золов: Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

Програма
фахового іспиту з китайської мови

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 «Філологія»

Освітня програма: 035.065.01 Мова і література (китайська)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри китайської мови і
перекладу

протокол №4 від 17.04.2024 р.

Завідувач кафедри Світлана Віталіївна
ЦИМБАЛ

Київ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит як форма випробування для навчання за освітнім рівнем другим (магістерським) спеціальності 035 Філологія (освітня програма мова та література (китайська)) є обов'язковим фаховим випробуванням до Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Іспит проводиться членами атестаційної комісії з фаху відповідно до загальних правил прийому до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Фаховий іспит є індивідуальним для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються в протоколі.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємозумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Іспит складається з трьох блоків та проводиться у вигляді виконання **письмових завдань** (*лексико-граматичні аспекти китайської мови*), **усної частини**, яка, в першу чергу, передбачає опитування з теоретичних питань (*включаючи лінгвокраїнознавство Китаю, теоретичну граматику, лексикологію та стилістику, питання з практичної та теоретичної фонетики китайської мови, загальні мовні питання*); завершальною частиною іспиту є перевірка рівня володіння власне розмовною китайською мовою, вміння використовувати сучасні китайські мовні кліше, що відбувається у **формі підготовки та презентації розмовної теми** перед членами комісії, а також **готовності відповідати на поставлені за темою питання**. Час проведення іспиту 80 хвилин.

Під час виконання тестових завдань з граматики, лексикології та стилістики китайської мови та під час бесіди-опитування за теоретичними питаннями, студент повинен проявити належний рівень знань та навиків, відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з фахових дисциплін, що за змістом і обсягом охоплюють **попередній** навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім рівнем «Бакалавр».

Враховуючи вищесказане та особливості філологічної підготовки в університеті, фаховий іспит до магістратури передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня знань китайської мови та загальних питань китаїстики, практичного володіння усним і писемним мовленням (**на рівні C1 за шкалою Ради Європи**), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого освітнього рівня (магістерського).

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до магістратури, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Під час фахового іспиту з китайської мови вступники повинні продемонструвати:

- володіння китайською мовою на рівні не нижче середнього □ □ 级汉语 □ , уміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно і спонтанно виражати думки китайською мовою, використовуючи сталі вирази та сучасні розмовні кліше;
- вміння використовувати на практиці знання, здобуті з граматики та лексикології китайської мови;
- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Китаю, питаннях історії мови та мовної політики, а також давати виважені й аргументовані відповіді на поставлені питання;
- володіння багатим лексичним запасом китайської мови, вільним використанням лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- проявити вміння розуміти питання, поставлені носієм мови під час іспиту, та давати відповіді китайською мовою з урахуванням особливостей китайської вимови, фонетики та граматики на належному рівні.

СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Максимальна кількість балів, що може набрати вступник, становить 200. Нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання.

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Загальні мовні питання (включаючи фонетику та лінгвокраїнознавство)	40
Питання з теоретичної граматики	40
Питання з лексикології та стилістики	40
Завдання з практичної граматики та лексикології (по одному з дисципліни)	40 (по 20 балів за кожне)
Розмовна тема (китайською мовою), готовність давати відповіді на питання за темою	40

1. Загальні мовні питання, питання фонетики та лінгвокраїнознавства Китаю, що виносяться як основні питання в білеті:

Загальна характеристика китайської мови

1. Загальна характеристика історії розвитку китайської писемності, стилі написання ієрогліфів.
2. Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.
3. Загальні відомості про Путунхуа (普通话 *pǔtōnghuà*), Байхуа (□话□ *báihuàwén*), Вен'янь (□ □ *wényán*).
4. Реформа письма у 50-х рр. ХХ ст.
5. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
6. «Рух 4 травня» та мовні реформи ХХ ст.
7. Розвиток мовознавства в Китаї.
8. Сучасний стан китаєзнавства в Україні.
9. Новий етап розвитку китайської лінгвістичної науки.

Фонетика і фонологія

1. Структура складу в китайській мові.
2. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, цілинні, сонорні);
3. Фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані (назальні) фіналі.
4. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
5. Тони. Правила зміни тонів.
6. Еризація китайського складу. Особливості еризації.
7. Фонетичні норми основних діалектів китайської мови.
8. Система вигуків сучасної китайської мови.
9. Ономатопеїчна лексика сучасної китайської мови.

Лінгвокраїнознавство Китаю

1. Географічне положення, особливості клімату Китаю, корисні копалини.
2. Адміністративно-територіальний поділ Китаю. Проблема Тибету. Проблема Тайваню.
3. Населення Китаю. Етнічний склад.
4. Демографічна ситуація у КНР, політика «одна сім'я – одна дитина».
5. Політичний устрій Китаю. Державна символіка. Конституція КНР.
6. Система освіти в КНР.
7. Наука і техніка в сучасному Китаї.

8. Заселення території Китаю, зародження китайської цивілізації. Походження назв «Китай» та «Чайна».
9. Конфуціанське вчення та його вплив на суспільно-політичний, економічний та культурний розвиток Китаю.
10. Колонізація Китаю європейськими державами та Японією у XIX ст. – на початку XX ст.
11. Утворення Китайської народної республіки та Китайської республіки 1949 р.
12. Мао Цзедун і особливості маоїзму. Політика «Великого стрибка» (1958-1960 рр.) та «Культурної революції» (1966-1976 рр.).
13. Політика чотирьох модернізацій Ден Сяопіна (1978-1989 рр.). Досягнення та труднощі процесу побудови «соціалізму з китайським обличчям».
14. Зростання ролі Китаю у світовій політиці. Перспективи утвердження КНР в якості наддержави.
15. Менталітет та світогляд китайців. Китайська діаспора в країнах Південно-Східної Азії.
16. Традиційна культура і архітектура Китаю. Основні туристичні центри КНР.

2. Питання з теоретичної граматики китайської мови, що виносяться як основні в білеті чи додаткові при бесіді-опитуванні

1. Назви основних одиниць граматичної будови мови (морфема, слово, ієрогліф, словосполучення, речення). Їх визначення, приклади.
2. Граматичні особливості будови китайської мови, в тому числі і відмінні від української мови (стислий огляд особливостей іменника, дієслова, прикметника, особливості службових слів та особливості синтаксису).
3. Загальне уявлення про визначення частин мови в китайському мовознавстві.
4. Самостійні частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою) та синтаксична роль.
5. Службові частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою), загальна функціональна характеристика.
6. Поняття про граматичне значення та граматичну форму в китайському мовознавстві.
7. Типи речень у китайській мові (розповідні, питальні, спонукальні). Приклади.
8. Типи питальних речень в китайській мові. Службові слова, частки, що вживаються в питальних реченнях. Приклади.
9. Особливості вживання іменникових рахівних слів. Основні класи, приклади.
10. Особливості вживання дієслівних рахівних слів. Основні класи, приклади.
11. Іменник, визначення. Класи іменників та приклади.
12. Особливості контракції іменників, приклади.
13. Прикметник, визначення. Класи прикметників та приклади, приклади форм подвоєння.
14. Числівник, визначення. Приклади кількісних та порядкових числівників. Граматичні особливості.

15. Займенник, визначення, класи займенників. Явище появи омонімів серед питальних, невизначених та відносних займенників.
16. Прислівник, визначення. Класи прислівників.
17. Дієслово, визначення. Класи (повнозначні, допоміжні дієслова).
18. Прийменники китайської мови. Основні класи (розряди).
19. Сполучники китайської мови, їх класи і розряди.
20. Комплементи стану, результату та можливості в китайській мові.
21. Поняття категоричного твердження/заперечення в китайській мові.
22. Дієслова напрямку руху (出□□□□, □□□□□ тощо) в переносному значенні.

3. Питання з лексикології та стилістики китайської мови

1. Основні характеристики китайського слова.
2. Морфема та слово в китайській лексикології. Дайте визначення.
3. Двоскладові та багатоскладові морфеми. Наведіть приклади.
4. Складне слово й словосполучення в китайській мові.
5. Загальна характеристика словоскладання в китайській мові.
6. Явище афіксації в сучасній китайській мові.
7. Загальна характеристика напівафіксації в китайській мові.
8. Визначення та класифікація омонімів у сучасній китайській мові
9. Визначення та класифікація синонімів у сучасній китайській мові.
10. Визначення та класифікація антонімів у сучасній китайській мові.
11. Фразеологізми китайської мови: визначення та класифікації.
12. Явище фразеологічної синонімії.
13. Класифікація словникового складу китайської мови за походженням.
14. Класифікація словникового складу китайської мови за давністю існування.
15. Класифікація словникового складу китайської мови за вживанням.
16. Загальна характеристика лінгвістичних словників китайської мови.
17. Загальна характеристика та типи транспозиції.
18. Виразні засоби китайської мови, загальна характеристика.
19. Тропи (стилістичні прийоми) китайської мови, основні функції.
20. Порівняння, його види, способи вираження.
21. Засоби та прийоми створення, призначення емфазы.
22. Риторичне питання, його функції та сфера використання.
23. Подвійне заперечення, лексико-граматичні засоби його утворення.
24. Поняття «функціональний стиль» у китайській мові. Диференціація стилів китайської мови.
25. Сучасна публіцистика Китаю. Види китайських публіцистичних творів.
26. Фразеологічні штампи науково-технічного стилю китайської мови.
27. Термінологічна лексика сучасної китайської мови.
28. Сленг, фразеологізми, жаргонізми розмовного стилю.
29. Особливості ділового стилю. Китайський діловий лист: правила складання.

30. Система традиційних образів китайської поезії: символіка кольорів, рослин, тварин.

31. Особливості перекладу сучасного китайського кінематографа.

4. Завдання

Приклади завдань з практичної граматики китайської мови

Складіть китайською мовою речення за наступною схемою (наведено кілька варіантів схем):

A + 不如 + B + (□ 样/这样)

对 ...来说

连....都/也

Оберіть правильний варіант із двох запропонованих, із правильним варіантом складіть речення:

1. 不但..., 和 чи 2. 不但..., 也

Покажіть на прикладах речень особливості вживання лічильних слів: 只, 条, 吨

Приклади завдань з лексикології та стилістики китайської мови

Наведіть приклади слів із префіксом 阿 (3-4 приклади)

Наведіть приклади слів із результативним суфіксом 到 (3-4 приклади)

Підберіть по 2 синоніми та по 2 антоніми до слова 漂亮

У поданому реченні знайдіть та перекладіть *запозичені слова та словосполучення* та вкажіть спосіб запозичення: □ □ 罗马 □ □ □ □ □ □ □ □ 费 □ □ 场 □ □ □ □ 车 □ □

Який це засіб стилістичного синтаксису: «□ □ □ □ □ □ □ □ 经 □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ 还 □ □ □ □ »?

Оберіть правильний варіант речення з використанням □ 张 □

А) □ 师 □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ 灿烂 □ 辉 □ □

Б) □ □ □ 这 □ □ □ 诉 □ 们 □ □ 亲时 □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

33. 上网课□□□□□课□这两种教学□□□□□欢哪□□□为□□□
34. □□为□□□□□□□
35. □□□□习□应□应该□压□□
36. □□□□□□□吗□
37. 这个□□□□别□
38. □□□□□□□吗□
39. □认为□□□该□该□乡随□□
40. □□□□□□际□□□
41. 请□□□□对□□□处□□动□
42. □□□□□□对□□□□□□
43. □□样□□绿□□□□□□
44. 说说你□□□□护□□□
45. □□样□□□护动□□

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Акбудаєв К. Г., Вечоринська Т. В. Історія китайської мови: навч. посіб. для студентів спеціальності 035.06 – філологія (східні мови та літератури /переклад включно/). – Одеса: Видавничий дім “Гельветика”, 2021. – 226 с.
2. Бочарова С. А. Риторичне питання як засіб аргументативного впливу в сучасній китайській мові. // *Ad orbem per linguas*. До світу через мови : матеріали Міжнар. науково-практ. конф. 20-22 берез. 2019 р. – С. 27–28.
3. Гордон К. О. Фразеологізми гуанюн'юй у розмовному стилі китайської мови: узуальний аспект // *Мовні і концептуальні картини світу*. – 2013. – Вип. 46 (1). – С. 314-321.
4. Ільницька М. Б. Специфіка художньої прози Чжан Айлін // *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. – 2023. – № 61. – С. 139-145.
5. Кірносова Н. А. Семантична структура ієрогліфа-класифікатора як відображення мотивації його зв'язку з іменником (на прикладі лічильних слів до свійських тварин) // *Мовні та концептуальні картини світу*. – Вип. 28. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – С. 340-347.
6. Коваль С. С. (Будьонна С. С.), Щербіна Т. Р. Семантичні особливості фразеологізмів в сучасних китайських ЗМІ // *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Сучасна філологія: теорія та практика"*. Київ : Нац. акад. СБУ, 2021. – С.160-164.
7. Козоріз О. Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. – К., 2011. – С. 16-18.
8. Козоріз О. Афіксальний словотвір у юридичній термінології сучасної китайської мови // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Східні мови та література. – 2012. – Вип. 18. – С. 14-21.
9. Коломієць Н. В. Вербальна репрезентація концепту «фенікс» у фразеологізмах чен'юй китайської мови // *Мова і культура* : – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. – Вип. 22. – Т. II (197). – С.156-161.
10. Кравченко О., Вей С. Особливості вживання прийменникових конструкцій типу 介词+□说 // *Молодий вчений*. – 2022. – 1 (101). – С. 102-106.
11. Лебедева Д. С. Фонетичні запозичення в китайській мові // *Збірник мат.-в VI Міжнар. наук.-практ. конф. „Україна-Китай: діалог культур” та Міжнар. наук.-практ. конф. „Сучасні тенденції сходознавства”* (26-27 квітня 2016, 28-29 квітня 2016, м. Полтава- Старобільськ). – 2016. – С. 76-83.
12. Нечипоренко Б. Ю., Стрельцова К. О. Економічна термінологія сучасної китайської мови як об'єкт дослідження // *Науков.вісник Міжнар.гуманітарного ун-ту*. – 2014. – №8. – Том 1. – С. 181-183.
13. Руда Н. В., Жукова К. Є. Особливості предикативного ускладнення багатокomпонентного складного речення сучасної китайської мови // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: зб. наук. праць*. – Сер.: Філологія, № 38, том 2 (2019). – Одеса: Міжнар. гуманіт. ун-т, 2019. – С. 118–121.
14. Ситник І. В. Частотний словник, його функції та укладання // *Міжнародна науково-практична конференція «Нове та традиційне у дослідженнях сучасних представників філологічних наук»*, 24-27.02 2021, Одеса. – С. 89-91.
15. Цимбал С. В. Продуктивні синтаксичні моделі категоричних тверджень та заперечень у сучасній китайській мові // *VII Всеукраїнська дистанційна науково-методична конференція з міжнародною участю "Питання сходознавства в Україні"*, 13 квітня 2023, Харків. – С. 69-70.

Додаткові

1. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 40. Том 1. – 308 с.
2. Божко Н. М. Особливості вербальної, невербальної та паравербальної комунікації представників китайського етносу як учасників міжкультурного контакту // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2017. – Вип. 58. – С. 239-248.
3. Кіктенко В. О. Ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм з китайською специфікою в нову епоху: оновлення офіційної ідеології КПК // Китаєзнавчі дослідження. – 2022. – Вип. 4. – С.5-25.
4. Нечипоренко Б. Ю. Когнітивний аспект дослідження сугестивної функції синтаксису в політичному дискурсі китайських ЗМІ // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2011. – Вип. 54. – С. 181–187.
5. Ситдигов П. Генетичний аналіз китайської економічної терміносистеми // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. – 2011. – Вип. 17. – С.38-40.
6. Україна – Китай. – 2020. – № 1 (19). – 117 с.
7. Україна — Китай — 25 років співробітництва: результати та перспективи. «Один пояс, один шлях»: монографія / керівник авторського колективу і науковий редактор О. М. Олійник, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». — Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2018. – 392 с.
8. The Epoch Times, Ukrainian edition. Євген Верес. Велика Епоха. Класифікація китайських ієрогліфів відповідно до словника Шовен. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/china/chinese-characters/kitayskiy-slovnik-shoven-davnina-shcho-aktualna-sogodni-106808.html>
9. Using Chinese synonyms. Grace Qiao Zhang. Cambridge University Press, 2010.
10. 沈怀兴□□□□学学术文库. 现代连绵字理论负面影响研究。 – 北京:中国社会科学出版社, 2015。 – 253页。
11. 汉语口语速成 中级篇 /马箭飞主编 -- 第二版。 – 2版。北京:北京 语言大学出版社, 2012.
12. 体验汉语口语教程 5 / 陈作宏 编。 -- 高等教育出版社, 2012。
13. 汉字发展史。个人图书馆。2014, 在线资源。
14. 现代汉语词典 / 中国社会科学院语言研究所词典编辑室 – 北京: 商务印书馆, 2019.